

בתי המשפט

1

ת.א. 7079/05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

15/05/2008

לפני: כבוד השופט אהרן פרקש

בעניין: 1. Destinator Technologies Incorporated

2. מפה – מיפוי והוצאה לאור בע"מ

3. ג'י.פי.אס. ויותר בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד אלון פלס ואח'

התובעות

נ ג ד

1. סקלה

2. ירון יוסיפון

ע"י ב"כ עו"ד אילן שמר ואח'

הנתבעים

פסק דין

לפניי תובענה בגין הפרת זכויות יוצרים. במסגרת התובענה התבקש בית המשפט ליתן צו מניעה קבוע, צו עשה, צו למתן חשבונות, ולחלופין לחייב את הנתבעים לשלם לתובעות סך של שני מיליון ₪.

הצדדים לתביעה

1. התובעת 1, Destinator Technologies Incorporated, הינה חברה המאוגדת בחו"ל. לפניי היא שמה Homeland Security Technology Corporation (להלן: "HSTC"). בבעלותה של תובעת זו, לטענתה, הזכויות בתוכנת ניווט בשם דסטינייטור.

התובעת 2, מפה – מיפוי והוצאה לאור בע"מ, הינה חברה ישראלית העורכת ומעדכנת מאגר מיפוי דיגיטאלי של ישראל, ולה הזכויות בכך, לטענתה. התובעת 3, ג'י.פי.אס. ויותר בע"מ (להלן: "ג'י.פי.אס."), מאוגדת בישראל והינה, על פי טענתה, בעלת זכויות ההפצה והשיווק הבלעדיות בישראל של תוכנת הדסטינייטור והמפות המותקנות עליה.

2. הנתבעת 1, סקלה (להלן: "סקלה"), הינו שם מסחרי של בית עסק העוסק, בין היתר, בשירותי תיקוני אלקטרוניקה, תיקון והתקנת מערכות לרכב. הנתבע 2, ירון יוסיפון (להלן: "הנתבע"), הינו הבעלים ומנהלה של סקלה.

בתי המשפט

2

ת.א. 7079/05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

15/05/2008

לפני: כבוד השופט אהרן פרקש

רקע עובדתי

3. הדסטינייטור הינה תוכנת ניווט המתבססת על לוויין ומיועדת להתקנה על מחשבי כף יד, בעיקר לכלי רכב (להלן: "התוכנה" או "דסטינייטור"). בתוכנה מאגרו נתונים דיגיטלי הכולל מפות ומראי מקום כגון: תחנות דלק, מסעדות, בתי מלון ועוד. כמו-כן כוללת התוכנה מרכיב אינטראקטיבי המאתר את המשתמש באמצעות אנטנת GPS וכן ניתן לקבל הנחיות לתנועה, באמצעות מענה אנושי. התובעות טוענות, כי להן זכויות היוצרים בשני מרכיבי התוכנה.
 4. בעקבות חשדות שעלו אצל התובעת 3, כי הנתבעים מכרו העתקים לא חוקיים של התוכנה במחיר מוזל, שכרה היא את שירותיו של חוקר פרטי, מר שלום גוטפריד (להלן: "החוקר"). ביום 19.12.04, לאחר מספר שיחות טלפון מקדימות, הגיע החוקר לחנות הנתבעים ורכש מחשב כף יד מסוג MIO168, שעליו הותקנה התוכנה תמורת סך כולל של 3,000 ₪. החוקר טען, כי המחשב נמכר לו בלא שקיבל קבלה, עם זאת, ניתנה לו התחייבות בעל פה, על ידי הנתבע, לאחריות לשנה.
 5. על יסוד עובדות אלה הגישו התובעות ביום 23.2.05 תובענה זו, כאשר הטענה המרכזית היא, כי הנתבעים מכרו העתקים לא חוקיים של התוכנה ובכך הפרו את זכויות היוצרים של התובעות. כמו-כן נטענו עילות תביעה חלופיות: הטעייה וגניבת עין; הפרת הוראות חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981; גזל מוניטין; עשיית עושר ולא במשפט; הפרת חובה חקוקה ועוד.
 6. בד בבד עם הגשת התובענה, הגישו התובעות בקשה למתן צווי מניעה זמניים נגד הנתבעים (בש"א 828/05). ביום 23.2.05, נענה בית המשפט (כב' השופט מ' גל) לבקשה והורה לנתבעים לחדול לאלתר ולהימנע בעתיד לעשות כל שימוש, לרבות, העתקה, שיכפול, שיווק, התקנה, הפצה או מכירה של מוצרי התובעות; להימנע מעשיית שימוש בשמות ובסמלים השייכים לתובעות או מי מהן שלא כדין; להימנע מעשיית כל פעולה במישרין או בעקיפין שיש בה כדי להפר את זכויות היוצרים, לרבות זכויות מוסריות במוצריהן של התובעות.
- ביום 27.12.06, על יסוד בקשת הנתבעים, צומצם צו המניעה הזמני, כך שהותר לנתבעים לשווק, להתקין, להפיץ או למכור את התוכנה החוקית, וזאת לאחר

בתי המשפט

3

ת.א. 7079/05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

15/05/2008

לפני: כבוד השופט אהרן פרקש

שהתברר, כי חברת גיי.פי.אס. אינה עוד המשווקת הבלעדית של התוכנה (בש"א 3284/06).

7. יחד עם הגשת התובענה הגישו התובעות גם בקשה לחפש בחנות הנתבעים ולתפוס כל נכס שיש בו, לכאורה, משום הפרת זכויות יוצרים, או ראיות לקיומה של הפרה שכזו (בש"א 829/05). לאחר שהנתבע הביע הסכמתו לבקשה, במסגרת דיון לפני כב' השופט גל, ניתנה הרשות לתובעות לעשות כן, והומלץ כי הדבר ייעשה בנוכחות נציגים מטעמם של הנתבעים.

ביום 28.2.05, בוצע חיפוש ואיסוף ראיות בחצרי הנתבעים על ידי מומחה בתחום המחשבים, מר יוסי אלגרבי, וכן עורך-דין ממשד בא-כוח התובעות. ביום 13.3.05 הוגש "דין וחשבון ראשוני מטעם תופס הנכסים", אשר כלל דו"ח מומחה, מספר קבלות וחשבוניות על מכירת מחשבי כף יד ותוכנות על-ידי הנתבעת, וכן צילומים של קופסאות ריקות של התוכנה. בדו"ח המומחה שהוכן על-ידו נכתב, כי נמצאו רישומים בדבר התקנות של התוכנה בכמה מיקומים באחד מהמחשבים שהיו בעסקם של הנתבעים, אולם התוכנה לא נמצאה על גבי המחשב בשעת הבדיקה. עוד נכתב, כי ייתכן שהקובץ הורץ מתוך קובץ zip. בשני מחשבים אחרים שנמצאו בעסקם של הנתבעים לא נמצאו ממצאים רלוונטיים.

על הראיות

8. מטעם התובעות העידו החוקר, שלום גוטפריד, מר דוד וירניק, מנהל גיי.פי.אס., מר ניצן דאובה המשמש כמנהל מחקר ופיתוח אצל התובעת 1, מר עופר מנשס, מנהל שיווק במחלקת מאגרי המידע הגיאוגרפי של התובעת 2, ומומחה בתחום המחשבים, שבדק את המחשב שנרכש על ידי החוקר, וערך חוות דעת. מטעם הנתבעים העידו הנתבע, מומחה בתחום המחשבים מטעמם, מר יוסי בוגנים, שערך חוות דעת, וכן מר רן קאשי שביצע חקירה מטעם הנתבעים.

המחלוקות העיקריות בין הצדדים

9. לאחר שמיעת הצדדים, הוגשו סיכומים בכתב. מעיון בסיכומים אלה עולה, כי המחלוקות העיקריות בין הצדדים הינן בנקודות הבאות: האם לתובעות זכות יוצרים בתוכנה; האם לתובעות זכות לשיווק בלעדי של התוכנה בישראל; האם

בתי המשפט

4

ת.א. 7079/05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

15/05/2008

לפני: כבוד השופט אהרן פרקש

מחשב כף היד ועליו התוכנה שנרכשה על ידי החוקר מאת הנתבעים- עילת התובענה- הוא זה שנמסר לבדיקת המומחים מטעם הצדדים. במידה ויקבע כי לתובעות זכויות יוצרים, מהו סכום הפיצויים שיש לפסוק להן.

עיקרי טענות ב"כ התובעות הם, כי התובעות הינן בעלות הזכויות בתוכנת הדסטינייטור וזכאיות להגנה על זכויות אלה; כי הנתבעים מכרו את התוכנה כשהיא מותקנת על גבי מחשב כף יד מבלי שקיבלו רישיון לכך מאת התובעות; כי קיימת הודאה של הנתבע, שאכן מכר תוכנה שכזאת לחוקר ועוד.

ב"כ הנתבעים מיקד טענותיו וטען, כי אין בידי התובעות הזכויות הקנייניות הרוחניות שנטענו על ידן בכתב התביעה; לא עלה בידי התובעות להוכיח, כי הנתבעים הפרו זכות כלשהי מזכויות התובעות; התובעות לא הוכיחו כי נגרם להן נזק כלשהו.

במענה לסיכומיו של ב"כ הנתבעים הוגשו סיכומי תשובה מטעם התובעות במסגרתם שבו וטענו בתמצית את טענותיהן הנזכרות.

זכויות הקניין הרוחני של התובעות

10. התובעות טוענות בסיכומיהן, כי להן זכות הקניין הרוחני בתוכנת הדסטינייטור והאישור להתקנת מפות ישראל על גבי התוכנה, וכי הינן המפיצות הבלעדיות של התוכנה בישראל, עובר למועד הגשת התובענה. זאת בהתבסס על כמה עילות חלופיות: התובעות הינן יוצרות רכיבי התוכנה והשקיעו בפיתוחה ממון רב; הסימן Destinator הינו סימן מסחרי רשום, והתובעת 1 רכשה את חברת Paradigm Advanced Technologies Inc. (להלן: "חברת Paradigm") לרבות זכויותיה בסימן המסחרי Destinator; התובעת 3 הינה בעלת רשיון בלעדי לשיווק המוצר בישראל, וזאת על פי הסכם הפצה מיום 23.10.01 (להלן: "הסכם ההפצה"), נספח ד' לתצהיר מר ורניק), בין תובעת 3 (שהוגדה בהסכם ההפצה כ"גPM") לבין חברת PowerLOC Advanced Technologies Inc. (להלן: "חברת PowerLOC") שהינה חברת בת של חברת Paradigm שנרכשה כאמור על ידי התובעת 1. ("הסכם ההפצה הוארך מעת לעת ועמד בתוקפו במועד מכירת התוכנה על ידי הנתבע; כמו כן, לתובעות זכויות יוצרים מכח החזקות הקבועות בסעיף 9 לפקודת זכות יוצרים.

בתי המשפט

5

ת.א. 7079/05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

15/05/2008

לפני: כבוד השופט אהרן פרקש

11. הנתבעים טענו בסיכומיהם, כי התובעות נכשלו בהצגת סימוכין לגבי הזכויות שבידיהן. לטענת הנתבעים, מהמסמכים שצורפו לתיק בית המשפט בשלב מאוחר ניתן ללמוד, כי לתובעת 3 אין זכויות בלעדית לשיווק והפצה כיוון שהסכם ההפצה הסתיים ב- 31.1.02. זאת ועוד. התובעת 1 רכשה את חברת Paradigm בזמן שהאחרונה הייתה בהליכי פשיטת רגל, אך במסמכי פשיטת הרגל, המפרטים את נכסי החברה ואת החוזים עליהם היא חתומה, לא אוזכרה התובעת 3 לא על ידי המפרק ולא על ידי שופט הפירוקים.

12. סעיף 9 לפקודת זכות יוצרים קובע, כי:

**”החזקות המפורטות להלן יחולו בכל הליך משפטי, אזרחי או פלילי, שענינו הפרת זכות יוצרים, אלא אם כן הוכח אחרת:
(1) מופיע על היצירה בדרך המקובלת שמו של אדם כיוצר היצירה, חזקה היא, שאותו אדם הוא יוצר היצירה ובעל זכות היוצרים בה.”**

שמן של התובעות מופיע, בצירופים שונים, על אריזות התוכנה, מסכי ההתקנה, דפי הסבר שונים ללקוח, ודיסק ההתקנה של התוכנה. אמנם לעיתים מופיע שמה של חברת PowerLOC, אך מקובלים עלי הסבריו של ב"כ התובעות, בהודעתו מיום 30.1.06, כי התובעת 1 רכשה את חברת Paradigm שהינה חברת האם של חברת PowerLOC, ועל כן כל מקום בו מופיע שמה של חברת PowerLOC הכוונה כיום לתובעת 1, מה גם שברשיון השימוש המופיע על גבי צג המחשב בעת התקנה התוכנה מופיע שמה המלא הקודם של התובעת 1. גם ב"כ הנתבעים לא חולק כי שמן של שאר התובעות, ובמיוחד שמה של התובעת 3, מופיע על גבי התוכנה ודפי ההסבר הנלווים לה. שמותיהן של התובעות מופיע בכל המקומות באותיות ברורות וקריאות ובדרך המקובלת (ראה: ת"א (מחוזי- חיפה) 399/04 ARRABON- HK -LIMITED נ' בתימו בע"מ (לא פורסם - 1.8.2005)). מכאן שעומדת לתובעות החזקה הקבועה בחוק כי הינן בעלות זכויות היוצרים בתוכנה.

13. לכך יש להוסיף את האמור בסעיף 2 A להסכם ההפצה הקובע, כי:

בתי המשפט

6

ת.א. 7079/05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

15/05/2008

לפני: כבוד השופט אהרן פרקש

“PowerLOC grants to GPM the exclusive right to distribute and promote Destinator products in Israel until December 31,2002 as long as GPM meets the following goals and targets:..”

(המשך הסעיף נמחק על ידי התובעות משיקולים מסחריים- א.פ.)

מלשון הסעיף עולה בבירור כי התובעת 3 קיבלה בלעדיות על השיווק בישראל. זאת בניגוד לטענתו של מר רן קאשי, בסעיף 4 לתצהירו מטעם הנתבעים, כי נאמר לו על ידי סער מהתובעת 1 כי "לא הייתה ולא תהייה בלעדיות". מקובלות עליי עדותיהם של מר ורניק ומר דאובה, כי הסכם ההפצה הוארך בעל פה מעת לעת (פרי עמ' 66 ש' 20-21; סעיף 15 לתצהירו של מר דאובה). יוער, כי לפי סעיף 37 (ג) לחוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007, שיכנס לתוקף רק ביום 25.5.08, קיימת דרישה לכאורית בכתב, דרישה שאף אם הייתה לפי הוראות החיקוק שבתוקף בעת מועד מתן פסק הדין כי אז הדרישה הינה דקלרטיבית בלבד (ת.א. 2250/88 **זקל שירותי מחשב להנדסה (1987) בע"מ נ' חשב היחידה הבין-קיבוצית לשירותי ניהול אגודה שיתופית חקלאית בע"מ** (לא פורסם - 22.4.90)). לפיכך, אני קובע כי לתובעות היו הזכויות להפצת תוכנת הדסטינייטור באופן בלעדי עובר לרכישת מחשב כף היד עם התוכנה מאת הנתבעים על ידי החוקר.

מחשב כף היד שנרכש על ידי החוקר

14. החוקר מטעם התובעות הגיש תצהיר עדות ראשית בו נאמר, כי הוא משמש מזה כ- 18 שנים כחוקר פרטי, וזאת לאחר ששימש בתפקידי בילוש, מודיעין וחקירות במשטרת ישראל. על-פי האמור בתצהירו, לבקשת ב"כ התובעות ולאחר תיאום טלפוני שעשה עם הנתבע, הגיע ביום 13.12.04 לעסקם של הנתבעים, שם פגש את הנתבע והופתע לשמוע מפיו, כי אין ברשותו מחשב כף יד כפי שביקש ממנו, אולם, הלה הבטיח לו להשיג מחשב כאמור תוך מספר ימים ולהודיעו על כך. ביום 19.12.04, לאחר שהנתבע הודיעו טלפוני, כי נמצאים ברשותו מחשבי כף יד, הגיע החוקר לסקלה ופגש בנתבע אשר הצביע על שתי קופסאות ואמר לו, כי עליו להכין את המכשיר וכי על החוקר לבוא במועד אחר. לאחר הפצרות רבות נאות הנתבע להכין עבור החוקר את המחשב שעליו מותקנת תוכנת הדסטינייטור. החוקר קיבל

בתי המשפט

7

ת.א. 7079/05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

15/05/2008

לפני: כבוד השופט אהרן פרקש

לידיו בו ביום מחשב כף יד מסוג MIO168, שעליו הותקנה התוכנה, ושילם סך כולל של 3,000 ₪ בלא שקיבל חשבונית מס. עוד מציין החוקר בתצהירו, כי הנתבע אמר לו, כי המחיר הוא ללא קבלה וללא מתן תעודת אחריות ואם תתעורר בעיה כלשהי ניתן לפנות אליו במקום. מחשב כף היד ועליו התוכנה שהותקנה על-ידי הנתבע, הובאה על ידי החוקר למשרדו של בא-כוח התובעות. על הקורות את החוקר עם הנתבע, נערכה תרשומת על-ידי החוקר שצורפה לתצהירו. חילופי הדברים בין החוקר לבין הנתבע מהימים 13.12.04, 15.12.04 ו-19.12.04 הוקלטו על ידי החוקר, תומללו וצורפו אף הם לתצהירו של החוקר. יצוין, כי החוקר הציג את עצמו לפני הנתבע בשם "אלי" מ"שייקה מוניות".

החוקר נחקר על תצהירו ואישר, כי לא רשם ולא תיעד את המספר הסידורי של המחשב שרכש, איזו תוכנה ואיזו גירסה שלה רכש. כמו כן אישר, כי המחשב הועבר בשקית למשרד בא-כוח התובעות והוא עזב את המשרד בטרם נפתחה השקית.

15. בתצהיר עדותו הראשית מיום 12.6.06, טען הנתבע, כי במהלך שלוש השנים האחרונות רכש באמצעות המפיצים הידועים כ"ד"ר סאונד" ו"אינטליוס" 25 מחשבי כף יד מדגם MIO ולא יותר מ-15 תוכנות ניווט בשם דסטינייטור, אותם מכר לצרכנים שונים שהגיעו לעסק. הנתבע הכחיש, כי הוא או מי מעובדי הנתבעת עדכנו גירסה של תוכנת הדסטינייטור על מחשב כלשהו. כמו-כן הכחיש, כי מכר עדכון של התוכנה האמורה, ולפיכך, גם לא גבה כל תשלום בגין עדכון כלשהו של התוכנה. לדבריו, מבדיקת רשימת המספרים הסודרים (הסריאליים) של מחשבי כף היד שנרכשו על ידי העסק, לא נמצא המספר הסריאלי של מחשב כף היד שנמסר לבדיקה על ידי ב"כ התובעות, אשר לפי הנטען נרכש על ידי החוקר בסוף חודש דצמבר 2004.

16. בא-כוח הנתבעים תקף בסיכומיו את התנהלותו של החוקר וטען, כי ניתן היה לצפות מחוקר רב ניסיון, כפי שתיאר את עצמו, כי ידאג לרשום ולתעד את הפרטים האמורים, אם במסמכים ואם במסגרת ההקלטה וחילופי הדברים בינו לבין הנתבע. עוד נטען, כי לא הוכחה על ידי התובעות שרשרת התימסור בין מחשב כף

בתי המשפט

8

ת.א. 7079/05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

15/05/2008

לפני: כבוד השופט אהרן פרקש

היד שנמכר על ידי הנתבע לחוקר לבין המחשב שנבדק על ידי המומחה מטעם התובעות.

17. אין מחלוקת, ולא יכולה להיות מחלוקת, שכן העסקה הוקלטה על ידי החוקר, כי הנתבע מכר מחשב כף יד לחוקר שעליו הותקנה התוכנה. אכן, החוקר לא טרח לתעד את המספר הסידורי של מחשב כף היד שרכש מהנתבע, ולא את התוכנה שהותקנה על המחשב, כפי שניתן היה לצפות מחוקר מנוסה. ברם, במשפט אזרחי עסקינן ואת משקלה של עדותו של החוקר יש לבחון על פי מבחן ההסתברות. אין המדובר במשפט פלילי שבמסגרתו יש להוכיח מעבר לכל ספק סביר, כי אכן מחשב כף היד שנרכש מאת הנתבע הוא זה שהועבר למשרד ב"כ התובעות ומשם למומחה מטעם התובעות. במקרה דנן יש ליתן אמון בדברי החוקר, שלא נסתרו, שמחשב כף היד שעליו הותקנה תוכנת דסטינייטור על-ידי הנתבע, נרכשה על ידו תמורת סך של 3,000 ₪, והועבר למשרד ב"כ התובעות (פר' עמ' 32 ש' 5-7). נדגיש, כי הנתבע עצמו הודה כי אכן מכר לחוקר מחשב כף יד שעליו הותקנה תוכנת דסטינייטור (פר' עמ' 391 ש' 9-12; עמ' 382 ש' 6-8).

מקובלת עליי טענת התובעות שהמחשב שנרכש הוא המחשב שהועבר לבדיקה למומחה מטעם התובעות ולאחר מכן למומחה מטעם הנתבעים. הנתבע, שאינו יכול להכחיש כי מכר מחשב כף יד ועליה התוכנה לחוקר, בחר שלא להביא כל הוכחה למספר המחשב שלטענתו כן מכר לחוקר ובכך להפריך את טענת התובעות. כמו-כן לא טרח הנתבע להביא ראיה כלשהיא מה הם המספרים הסידוריים של המחשבים שמכר באותה התקופה, על מנת לנסות להוכיח, כי המספר הסידורי של המחשב נשוא התובענה אינו נכלל במסגרת 25 מחשבי כף היד ו-15 תוכנות הניווט שרכש מ"ד"ר סאונד" ומ"אינטליוס", ולכן לא היה יכול למכור את המחשב המדובר לחוקר, כפי שטען. לא למותר לציין כי הנתבע אף לא הוכיח בשום דרך כי אכן רכש את הכמויות הנזכרות מהמקורות שהזכיר. בנוסף, הנתבע לא הציג ראיה כלשהיא, כי היה רשאי למכור את תוכנת הדסטינייטור שהותקנה על ידו במחשב כף היד שנמכר לחוקר.

18. יצויין, כי ב"כ הנתבעים טען חזור וטעון, כי מחשב כף היד נמכר לחוקר והוצאה חשבונית כדת וכדין, ואף נקב במספרה – 18015 (פר' עמ' 96 ש' 2-7). דא עקא, ויצויין חזור והדגש, כי אף שבמהלך חקירתו הנגדית של מר ורניק טען ב"כ

בתי המשפט

9

ת.א. 7079/05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

15/05/2008

לפני: כבוד השופט אהרן פרקש

הנתבעים, כי בידיו חשבונית זו, לא ביקש להגישה כמוצג לבית המשפט וזו אכן אף לא הוגשה כמוצג מטעם הנתבעים. יתר על כן, במסגרת החשבוניות שנתפסו בעסקם של הנתבעים, על ידי התופס והמומחה, מר יוסי אלגרבי, לא נכללה חשבונית זו בין אותן חשבוניות שנתפסו. ניתן להעלות השערות שונות אם אמנם קיימת חשבונית שכזו, אולם, כאמור אין חולק, כי החשבונית לא הוגשה כמוצג לבית המשפט ועל כן יש לקבל את עדותו של החוקר, כי המחשב והתוכנה נמכרו לו בלא שנמסרה בידו חשבונית כדת וכדין, כמו גם שלא נמסרה בידו תעודת אחריות כדת וכדין, כפי שניתן היה לצפות אילו נמכרה התוכנה על ידי הנתבעים לחוקר בצורה חוקית. העובדה כי הנתבע נמנע מלהגיש ראיות התומכות בגרסתו מחזקת את אי אמינותו ואף תומכת בגרסת הצד השני (ראה: ע"א 465/88 **הבנק להלוואה ומסחר נ' מתתיהו**, פ"ד מה (4) 651; ע"א 55/89 **קופל (נהיגה עצמאית) בע"מ נ' טלקאר חברה בע"מ**, פ"ד מד (4) 595).

19. לדברים אלו יש לצרף את הדברים שאמר הנתבע בעצמו לאודי דהן (אלבז) מ- "ד"ר סאונד", בשעה שנפגש עימו פנים מול פנים, ואשר הוקלטו ותומללו על-ידי הנתבע בעצמו. לדברי הנתבע נשלח אלבז לאיים עליו על ידי מנכ"ל התובעת 3, דבר שהוכחש על ידי התובעות. בשיחה זו מצוינים חילופי הדברים הבאים (תמליל מיום 25.5.05, עמ' 5 במרכז העמוד, צורף לתצהיר הנתבע):

**"הנתבע: אתה התקשרת ואמרת שאתה מנסה לעזור לי. בוא תעזור לי.
אלבז: נכון.
הנתבע: אתה אומר תשלם חצי מיליון – זו עזרה.
אלבז: זאת הנקודה.
הנתבע: אחרי שהוא אמר לי אז מה בוא נלך למשפט שיחליט השופט אחי.
אלבז: לא כדאי לך.
הנתבע: לא כדאי לי? למה לא כדאי לי? אחי, תפס אותי רק על מכשיר אחד, אתה אומר לא כדאי לי".** (ההדגשה אינה במקור- א.פ.).

יתר על כן, יש מקום לקבל טענת התובעות כי מכירת מחשב כף היד ועליה התוכנה בסך של 3,000 ₪ בלבד איננו סביר לו היה מדובר בתוכנה מקורית וחוקית, שכן עלות השניים גם יחד מגיעה לסך של כ-5,000 ₪. כך גם ניתן ללמוד מנספח ד' לדין

בתי המשפט

10

ת.א. 7079/05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

15/05/2008

לפני: כבוד השופט אהרן פרקש

וחשבון הראשוני מטעם תופס הנכסים שהינו חשבונית מס מספר 15690 של הנתבעת עבור רכישת מחשב כף יד וערכת דסטינייטור בסך כולל של 5,650 ₪, וכן מחשבונית מספר 16612 עבור מחשב כף יד מדגם MIO168 בצירוף תוכנות תיקון ושידרוג מערכת אבטחה סך של 5,000 ₪. (כן ראה החשבוניות הנוספות הנספחות לדין וחשבון הראשוני מטעם תופס הנכסים התומכות בטענות התובעות) לעומת זאת, עבור מחשב כף יד מהדגם האמור בלבד נגבה על ידי הנתבעת סך של 2925 ₪ (חשבונית מספר 18310). טענת הנתבע, כי מכר את המוצר האמור לחוקר בסך של 3,000 ₪, במחיר הפסד, אין לה הסבר הגיוני וסביר שהרי הנתבע לא הכיר את החוקר ולא פגש בו מעולם עובר לביצוע העסקה.

על יסוד כל האמור מסקנתי היא, כי מחשב כף היד שנרכש על ידי החוקר ועליו תוכנת הדסטינייטור שהתקין הנתבע, נרכש מאת הנתבע והועבר לבדיקת המומחים מטעם הצדדים.

חוות דעת של המומחים מטעם הצדדים

20. המומחה מטעם התובעות, מר אמיר קרן, שאליו הועבר המכשיר שנרכש על ידי החוקר לבדיקה, בדק את המחשב ואת התוכנה שהותקנה עליו וערך השוואה בין הגרסה החוקית של התוכנה לבין זו שהותקנה על ידי הנתבע במחשב כף היד שמכר לחוקר. בחוות דעתו, מיום 15.2.05, הגיע המומחה למסקנה חד משמעית שתוכנת הדסטינייטור שהותקנה במחשב כף היד האמור, אינה גרסה מקורית ואף לא ייתכן כי הותקנה מדיסק התוכנה המקורי בהתאם לנוהל ההתקנה התקני. המומחה ביסס מסקנתו זו, בין השאר, על כך כי במחשב כף היד הותקנה גרסה 3.0.65 של הדסטינייטור, כפי שניתן לראות בכניסה לתפריט "הגדרות". גרסה זו מיועדת לאירופה ולארצות הברית בלבד. לא תיתכן תוכנת דסטינייטור חוקית המאפשרת הצגת מפות ישראל ונושאת מספר גרסה זה. הגרסה המופצת בישראל מספרה 3.0.75 ושונה מהגרסה הבינלאומית בכך שהיא מכילה הגנות תוכנה נוספות. לקוח שרכש תוכנה בארצות הברית או באירופה (גרסה 3.0.65) ורוכש את גירסת ישראל של התוכנה, חייב לעדכן את גירסת התוכנה שברשותו לגרסה הישראלית (גרסה LXXII 3.0.75), שאחרת לא תוכל להציג את מפות ישראל כלל ועיקר. המומחה מציין בחוות דעתו, כי מופיעה אזהרה על המסך שהתוכנה מוגנת בזכויות יוצרים. עוד ציין המומחה ממצאים טכניים נוספים שהביאוהו למסקנה החד-משמעית, כי במחשב כף היד שנבדק על ידו לא הותקנה הגרסה המקורית ואף לא מדיסק של

בתי המשפט

11

ת.א. 7079/05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

15/05/2008

לפני: כבוד השופט אהרן פרקש

התוכנה המקורית. המומחה לא שינה מדעתו גם לאחר חקירה נגדית מקיפה, יסודית וממצה שערך ב"כ הנתבעים.

21. המומחה מטעם הנתבעים, מר יוסי בוגנים, ערך אף הוא חוות דעת לאחר שבדק את מחשב כף היד והתוכנה שהותקנה עליו. בחוות דעתו מיום 10.11.05, ציין מומחה זה, כי ערך השוואה בין תוכנת הדסטינייטור, גירסה 3.0.65 שהותקנה על מחשב כף היד, לבין תוכנה גירסה 3.0.75 שאף היא הותקנה על מחשב כף יד. בחוות דעתו מתאר המומחה את שלבי התקנת התוכנות והשוואה שערך בין שלבים אלה. כמו-כן בדק את מבנה הקבצים בתוך מחשבי כף היד לשתי הגירסאות. מהבדיקות שערך מצא מספר הבדלים מהותיים בין שתי הגירסאות ומסקנתו היא, כי הגירסה 3.0.65 שנמצאה על מחשב כף היד שנמסר לו על ידי ב"כ התובעות שונה ברכיבים מהותיים מגירסת ה-3.0.75, ואין המדובר בגירסאות אשר שוכפלו או הועתקו זו מתוך זו "אחת לאחת". כמו-כן הגיע למסקנה, כי לא ניתן לקבוע שגרסה אחת היא פיתוח מתוך הגרסה האחרת. לשיטתו, רק אנשי תוכנה מקצועיים ומיומנים המועסקים על-ידי חברות התוכנה הכותבות ובונות את תוכנות הניווט השונות מסוגלים לבצע את השינויים המהותיים שפירט. לדעתו, המבקש לשנות פריטים מהותיים בתוכנת ניווט דוגמת דסטינייטור חייב להכיר את הקוד של התוכנה, את אופן פעולתה, כיצד נכתבה, וכן להיות מסוגל להדר (COMPILE) את התוכנה לצורך ביצוע השינויים.

עוד ציין מר בוגנים, כי בדק את המחשב שהיה בחנות הנתבעת ואשר נבדק בשעתו על-ידי המומחה מר אלגרבי ביום 28.2.05, על-פי צו בית המשפט, והגיע למסקנה, כי ההתקנה על המחשב "בוצעה מדיסק "מקור" וכל הנתבים של התוכנה תואמים להתקנה מקורית של המוצר". כמו-כן לא מצא המומחה קבצים הקשורים לתוכנת דסטינייטור או Neviguide אשר נפרסו מתוך קובץ ה-zip, אלא "שאריות" של התקנה מלאה מתקליטור מקורי של Neviguide. המומחה קבע, כי תוכנת דסטינייטור מעולם לא שכנה במחשב לעומת תוכנת ה-Neviguide שהיתה בו.

22. בחקירתו הנגדית אישר מר בוגנים, כי חוות דעתו התבקשה לשאלה האם הגירסה 3.0.65 שהותקנה על מחשב כף היד בחנות הנתבעים, הינה חוקית אם לאו (פרוי', עמ' 228, שו' 20 ואילך), והשיב, כי אכן התוכנה חוקית (שם, עמ' 229, שו' 9). ברם,

בתי המשפט

12

ת.א. 7079/05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

15/05/2008

לפני: כבוד השופט אהרן פרקש

בהמשך חקירתו הנגדית השיב, כי לא בדק האם התוכנה חוקית אם לאו, שכן הדבר לא עניין אותו (שם, עמ' 241, שו' 22). כמו כן לשאלה האם חוות דעתו רלוונטית למחלוקת נשוא התובענה, השיב מר בוגנים, שחוות דעתו איננה קשורה ואיננה רלוונטית לכך (שם, עמ' 240, שו' 10 ואילך).

23. במצב דברים זה, כאשר המומחה מטעם הנתבעים מודה למעשה, כי אין רלוונטיות לחוות דעתו, וגם לאור האמור בחוות הדעת של המומחה מטעם התובעות, יש לבכר את חוות דעתו של המומחה מטעם התובעות ואת מסקנותיו. נוסף ונציין, כי המומחה מטעם הנתבעים לא התייחס כלל לשאלה האם ניתן להתקין על גרסה 3.0.65, שהיא הגרסה המופצת בארה"ב ובאירופה את המפות של ישראל, דבר שהמומחה מטעם התובעות שלל מכל וכל.

זאת ועוד. מקובלים עליי ממצאיו של בודק המחשב, מר אלגרבי, במסגרת צו התפיסה של בית המשפט, כי נמצאו שרידים של התוכנה במחשב הנתבעים. מומחה זה לא זומן לחקירה על ממצאיו על-ידי ב"כ הנתבעים, כפי שניתן היה לצפות, אם חלק על ממצאיו. לא די בהמצאת חוות דעת נגדית מבלי לעמת את אותו מומחה עם ממצאים נוגדים, כביכול, שמצא המומחה מטעם הנתבעים. לכך יש להוסיף, כי צו התפיסה בוצע ארבעה ימים לאחר מתן ההחלטה על ידי בית המשפט והדבר מעלה חשד, לכאורה, כי היה בפרק זמן זה די כדי לבצע מחיקה של התוכנה ממחשב הנתבעים, כפי שעולה ממצאיו של המומחה מר אלגרבי. ואף לדברים אלה לא למותר להביא בפעם נוספת את הודאתו של הנתבע, כי נתפס כשברשותו אך מכשיר אחד, כפי שמסר בדברים לאודי אלבו בדברים שהוקלטו על ידו.

24. בטרם הגעה למסקנה נציין, כי לא היה מקום מצד ב"כ התובעות לצרף לסיכומיו רישום סימן מסחרי, בלא ליטול רשות מבית המשפט לנושא זה. מכל מקום, הרישום נעשה שנים מספר לאחר מכירת התוכנה על ידי הנתבע לחוקר, ולאחר שלמעשה, הפסיקו התובעות להמשיך ולמכור את תוכנת הדסטינייטור והתרכזו במכירת תוכנה שפותחה על ידם, שהיא תוכנת ה-Nav & Go. כמו-כן לא היה מקום שהתובעות יעלו בסיכומיהן, כי נמצאו עותקים פרוצים של תוכנה נוספת

בתי המשפט

13

ת.א. 7079/05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

15/05/2008

לפני: כבוד השופט אהרן פרקש

אשר לשיטתן מצביעה על מעשים דומים ושיטת ביצוע דומה שבהם נקט הנתבע, שכן אלה הועלו לראשונה בסיכומים.

מאידך, גם לא היה מקום שב"כ הנתבעים יעלה טענה, כי במקרה דנן חלים חוקי מדינת אונטריו שבקנדה, שכן, היה עליו להעלות זאת לראשונה בכתב ההגנה, וכך לא עשה. כמו-כן לא מצאתי להתייחס לטענות נוספות של הנתבעים בסיכומיהם, כגון: כי התובעות הגישו תובענה זו שלא בתום לב משחדלו במהלך הזמן להפיץ את תוכנת הדסטינייטור, שכן כפי שנקבע, במועד מכירת התוכנה על-ידי הנתבע הזכויות לשיווק בלעדי של התוכנה בישראל היו בידי התובעות, ולפיכך, זכאיות הן להיפרע מן הנתבע את נזיקה, אם נגרמו להם נזקים אלה, או על פי הפיצוי הסטטוטורי שנקבע בפקודת זכות יוצרים.

25. המורס מן האמור לעיל הוא, כי הנתבע מכר לחוקר מטעם התובעות מחשב כף יד שעליו התקין תוכנת דסטינייטור שלא היה מורשה למכרה על-ידי התובעות ובכך פגע בזכות הקניין שלהן.

עילות התביעה החלופיות

26. התובעות טוענות עוד, כי במעשי הנתבעים יש משום גניבת עין, ויש חשש להטעיית הלקוח לחשוב, כי התוכנה שקנה הינה תוכנה מקורית של התובעות עליה ניתנת אחריות. סעיף 1 לחוק עוולות מסחריות, התשנ"ט-1999 קובע, כי: **"לא יגרום עוסק לכך שנכס שהוא מוכר או שירות שהוא נותן, ייחשבו בטעות כנכס או כשירות של עוסק אחר או כנכס או כשירות שיש להם קשר לעוסק אחר"**. סעיף זה החליף את סעיף 59 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]. שינוי החקיקה אינו מביא לשינוי יסודותיה של העוולה (ראה: ע"א 3471/98 סאלם נ' ענתר פ"ד נד (2) 681, 690; ע"א 5792/99 תקשורת וחינוך דתי-יהודי משפחה (1997) בע"מ (עיתון "משפחה") נ' אס.בי.סי. פרסום שיווק וקידום מכירות בע"מ (עיתון "משפחה טובה"), פ"ד נה (3), 933). על מנת להוכיח את תביעתן, על התובעות להוכיח שני תנאים: כי המוצר המקורי צבר מוניטין, וכי קיים חשש שהלקוח יטעה לחשוב שמוצר שנמכר על ידי הנתבעים הוא המוצר המקורי של התובעות או קשור אליו. התובעות טענו, כי יש להן מוניטין רב בתוכנת הדסטינייטור הנובע, בין היתר, מההשקעה הגדולה, של כל אחת מהן, בפיתוח התוכנה ופרסומה בציבור. העובדה, כי נמכרו יותר מרבבה של תוכנות חוקיות בישראל עד לסוף שנת 2004, ואלפים

בתי המשפט

14

ת.א. 7079/05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

15/05/2008

לפני: כבוד השופט אהרן פרקש

רבים רוכשים עדכונים לתוכנה, מעידה על מיצוב התוכנה כתוכנה המובילה בישראל.

27. אשר לתנאי הראשון שהמוצר המקורי, היינו התוכנה, צבר מוניטין, אין בית המשפט מוגבל בקביעתו לדרכי הוכחה מסוימות, והממצאים נקבעים על-פי מכלול הראיות שהוגשו (ע"א 523/91 **כהן נ' נדיר**, פ"ד מט (2) 353; ע"א 5792/99 הני"ל). חרף אי הצגת דוחות המציגים נתונים מדויקים על היקף מכירות התוכנה והעדכונים לה, עצם העובדות, כי אנשים רבים רוכשים עדכונים לתוכנה, וכי פורסמו בעיתונות כתבות על התוכנה, ואף בתוכנה שנמכרה על ידי הנתבע דאג הוא להעתיק במדויק שמותיהן של התובעות, מלמדות כי התוכנות המקוריות שלתובעות זכויות יוצרים בהן זכו למוניטין בישראל.

אשר לתנאי השני אותו נדרשות התובעות להוכיח בדבר הטעיית ציבור הצרכנים. קיומה של הטעייה נבחן בשלושה מבחנים: מבחן המראה והצליל, מבחן סוג הסחורה וחוג הלקוחות ויתר נסיבות העניין (ראה: ע"א 261/64 **פרו-פרו ביסקוויט כפר-סבא בע"מ ו-פרוביסק בע"מ נ' חב' ל' פרומין ובניו בע"מ**, פ"ד כרך י"ח (3) 275; ע"א 8981/04 **אבי מלכה - "מסעדת אוזי הזהב" נ' אוזי שכונת התקווה (1997) ניהול מסעדות בע"מ**, (טרם פורסם - 27.9.06) והאזכורים שם). אין חולק, כי התוכנה שנמכרה העתיקה אחד לאחד את סימני הזיהוי של התוכנה המקורית, התוכנה פונה לאותו קהל לקוחות, והיא מיועדת לציבור הרחב ולא רק למומחי מחשבים שיש להניח כי יערכו בדיקה מעמיקה יותר בדבר טיב המוצר. מבחן יתר הנסיבות הינו מבחן לוואי המאפשר לבית המשפט לשקול נסיבות ספציפיות של המקרה שלא נכללו במבחנים האחרים. במקרה נשוא תביעה זו יש ליתן את הדעת כי המוצר נמכר בחנות שהינה עסק מורשה ולפיכך הלקוחות ייטו להאמין, כי מדובר בתוכנה חוקית, מה גם שעל התוכנה שנמכרה על ידי הנתבעים נרשם הלוגו של התובעות.

מהמורם לעיל עולה, כי התקיימו שני התנאים לעוולת גניבת עין.

28. ב"כ התובעות פירט בכתב התביעה עילות תביעה נוספות וחלופיות, אך משהתקבלה טענתו בדבר הפרת זכויות יוצרים, הצורך לדון בעילות אלו התייתר. כך נקבע בת.א. (ת"א) Inforgrames Inc 2320/02 **נ' ש.י. צעצועים בע"מ** (טרם

בתי המשפט

15

ת.א. 7079/05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

15/05/2008

לפני: כבוד השופט אהרן פרקש

פורסם - 22.2.07): " בשים לב שמדובר במקרה מובהק של הפרת זכויות יוצרים, מתייטר הצורך לדון בעילות התביעה הנוספות של עשיית עושר ולא במשפט, הטעית צרכן, גזל מוניטין, התערבות לא הוגנת, רשלנות ופגיעה בזכויות יסוד".

מכאן נעבור לשאלת הסעדים להם זכאיות התובעות.

הסעדים

29. ב"כ התובעות ביקש כי יינתן צו מניעה קבוע נגד הנתבעים. משהוכחה הפרת זכות היוצרים, ראש וראשון לסעדים הוא צו מניעה קבוע (רע"א 6141/02 אקו"ם בע"מ נ' תחנת השידור גלי צה"ל, פ"ד נו (2) 625, 629). על כן ניתן בזאת כנגד כל אחד מהנתבעים צו מניעה קבוע האוסר על כל נתבע בעצמו ו/או באמצעות אחרים מטעמו, במישרין או בעקיפין, להעתיק, לשכפל, להזמין, לפעול לייצור, להפיץ, להתקין, למכור, או לסחור בכל דרך אחרת בתוכנת דסטינייטור או במוצר אחר ממוצרי התובעות ללא קבלת רשיון מאת התובעות או מכל בעל זכות ליתן רשיון כאמור.

30. בסיכומיו ביקש ב"כ התובעות ליתן צו עשה לנתבעים לקבל לחזקתו את כל עותקי התוכנה המצויים ברשות הנתבעים, וזאת על יסוד האמור בסעיף 7 לחוק זכות יוצרים. על פי מה שהתברר במהלך הדיונים, בתקופה האחרונה אין התובעת 3 בעלת הזכויות הבלעדיות לשיווק התוכנה. לפיכך דומה כי אין הגיון במתן צו עשה גורף כמבוקש. עם זאת ניתן בזאת צו עשה למסירת עותקים של התוכנה המצויים בידי הנתבעים ככל שאין בידם רשיון להתקנת התוכנה ממורשה כדין מטעם התובעת 1. העותקים ימסרו לידי ב"כ התובעות תוך 20 יום מיום המצאת פסק הדין לידי הנתבעים.

31. במסגרת התובענה ביקשו התובעות ליתן צו למתן חשבונות כנגד הנתבעים. על עמדה זו חזר ב"כ התובעות בסיכומיו. בדין וחשבון הראשוני מטעם תופס הנכסים צוין, כי נמצאו מספר קופסאות ריקות של התוכנות אך לא צוין מה מספר הקופסאות. מעיון בקבלות שצורפו לדו"ח זה עולה כי רק בקבלה אחת נכתב מפורשות "ערכת דסטינייטור", ואילו באחרות צוין בכלליות "תוכנות", כשלא

בתי המשפט

16

ת.א. 7079/05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

15/05/2008

לפני: כבוד השופט אהרן פרקש

ברור באיזו תוכנה מדובר, או "ערכת רכב", או שנקנה מחשב בלבד. יש לזכור, כי בעסקה מכירת התוכנה נשוא תובענה זו לא הונפקה חשבונית כלל. הדעת נותנת כי אין בידי הנתבע רשימות בכתובים על העסקאות בהן מכר את תוכנת דסטיניטור הלא חוקית, ועל מנת להתחקות אחר מספר העסקאות בהן נמכרה תוכנה שכזו נוכל להאחז רק על האמור בתצהירו של הנתבע. הנתבע הצהיר בתצהיר עדותו הראשית מיום 12.6.06 ובחקירתו הנגדית, שמכר 15 תוכנות בפרק זמן של כ-3 שנים. בנסיבות אלה לא מצאתי מקום להורות על מתן צו חשבונית אלא ראיתי לנכון לפסוק לתובעות פיצויים כסעד החלופי שביקשו בסיכומים (סעיף 93). שני מקורות אפשריים לפיצוי בעניינו: מכח דיני זכויות יוצרים, ומכח חוק עוולות מסחריות. בע"א 5768/94 א.ש.י.ר. **יבוא יצור והפצה נ' פורום אביזרים ומוצרי צריכה בע"מ**, נב (4) 289, 337 נקבע, כי מקום שבו שני ענפי משפט או שני הסדרים שונים מקנים, כל אחד מהם לעצמו, זכות וסעד לנפגע, **"הכלל העקרוני הוא שהנפגע יקנה את שתי הזכויות גם יחד, ואולם בפיצוי לא יזכה אלא פעם אחת בלבד, בגין אחת מן הזכויות"**.

מקרה נשוא תובענה זו הינו מקרה מובהק של הפרת זכויות יוצרים ועל כן מקור הפיצוי הוא דיני זכויות יוצרים.

סכום הפיצוי, ללא הוכחת נזק, בגין כל הפרה נקבע בסעיף 3א **לפקודת זכות יוצרים** בשיעור שלא יפחת מ- 10,000 ₪ ולא יעלה על 20,000 ₪. ראיתי לנכון לקבוע את שיעור הפיצוי המקסימאלי בגין מכירת כל תוכנה, על מנת לנסות להרתיע מפרים פוטנציאליים, במיוחד בתחום תוכנות המחשבים שבו מתבצעות העתקות רבות של תוכנות באופן לא חוקי. זאת ועוד, הנתבע, על פי תצהירו, מכר במשך שלוש שנים את התוכנה. המדובר בפרק זמן ממושך המהווה שיקול התומך בהגדלת הפיצוי. הסכום שנפסק הינו עבור כל התובעות יחדיו. אינני מקבל את טענת ב"כ התובעות בסיכומיו, טענה שנטענה בעלמא, כי יש לתת פיצוי בנפרד עבור כל אחד ממרכיבי התוכנה לכל אחת מהתובעות.

כאמור, בתצהירו הצהיר הנתבע כי מכר לא יותר מ- 15 תוכנות דסטיניטור. בחקירתו הנגדית חוזר הנתבע שוב על מספר זה (פרי עמ' 356 ש' 20; עמ' 684 ש' 6 ואילך). מכאן שבוצעו לפחות 15 הפרות. כאמור לעיל, ראיתי לנכון לקבוע את שיעור הפיצוי המקסימאלי, ועל כן אני פוסק שהנתבעים ישלמו לתובעות פיצויים בסך של 300,000 ₪.

בתי המשפט

17

ת.א. 7079/05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

15/05/2008

לפני: כבוד השופט אהרן פרקש

24. הנתבעים ישאו בהוצאות המשפט של התובעות בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום ההוצאה ועד התשלום המלא בפועל, ובנוסף בשכר טרחת עורך דין בסך של 60,000 ₪ בתוספת מע"מ כחוק. נציין, כי הנתבעת 1 - סקלה - איננה אישיות משפטית ועל כן כל חיוב בפסק דין זה הינו על הנתבע.

25. הערבויות הבנקאיות שהופקדו על ידי התובעות יושבו להן.

26. המזכירות תמציא העתק פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, י' באייר תשס"ח (15 במאי 2008), בהעדר הצדדים.

אהרן פרקש, שופט